

La rentrée, een nieuw begin

In Frankrijk noemen ze het *la rentrée*, de terugkeer naar het gewone leven na de lange zomer. La rentrée, dat is weer wennen aan de routine van telkens korter worden de dagen, van vroeg opstaan en weer in de file naar het werk, van boodschappen doen in volle winkels tussen bleke medeburgers, en herfstbladeren op de stoepen. Dat is bevreemd denken dat het binnenkort al weer Kerstmis wordt, dat de jaren steeds sneller voorbij lijken te gaan en het leven door je handen glipt, bijna zonder dat je er erg in hebt. La rentrée, dat zijn scholieren met hun overvolle boekentassen (ja, nog steeds), en studenten die voor het eerst in de collegebanken zitten, vol bravoure en onzekerheid, op weg naar een nieuw, eigen leven dat heel anders zal zijn dan dat van hun ouders.

Dit jaar is la rentrée er een vol onafgemaakte zaken, de oogst van eerder getreuzel en gemier. Van een stagnerende economische groei, een financiële crisis die alles overheerst, een zich overal invreterend gevoel van somberheid. Alsof Europa en de mondialisering nu definitief naar de prullenmand moeten worden geweest, alsof alles wat we gewonnen hebben, aan vrede en welvaart, niets meer betekent. Bij deze rentrée overheerst het wantrouwen van iedereen tegenover alles: burgers tegenover de overheid, van een gefragmenteerde oppositie tegenover een hardhandige regering, van de lidstaten tegenover het bemoeizuchtige Europa, van het Westen tegenover die zo slecht begrepen diversiteit van islamitische burgers en staten.

Bij deze rentrée wachten ondertussen nog steeds dezelfde Haagse dossiers op een oplossing in plaats van halfslachtig gemorrel: de huur- en koopwoningmarkt, het pensioenakkoord, het hoger onderwijs, de gezondheidszorg. Er zijn nog veel meer onderwerpen, waarbij telkens te weinig wordt gedaan, uit kortzichtig gezenuw om de kiezersgunst en gebrek aan daadkrachtige visie. De keuzes zijn moeilijk, maar we zullen het voor u vooral niet te moeilijk maken, lieve kiezer, zo zal een geforceerd opgewekt kabinet ons komende Prinsjesdag voorhouden.

Internationaal is dit la rentrée van een verzwakte Obama, een aarzelende, bijna verlamde Merkel en een zoekende Cameron. Om te zwijgen van Sarkozy, al op weg naar de coulissen ondanks zijn mediagenieke momenten. Kan Dominique Strauss-Kahn zich werkelijk aan zijn haren omhoogtrekken om een rol in het Franse herstel te spelen? De Frans-Duitse as wiebelt, en Duitsland wil niet de rol van voortrekker spelen. Dit is de maand waarin de Arabische wereld, ondanks tekenen van hoop, nog zeer ver verwijderd is van de langverwachte bevrijding van decennialange dictaturen en maatschappelijke ongelijkheid, laat staan van iets wat op democratie lijkt.

Waarin het conflict in Gaza doorsuddert, waarin de situatie in Pakistan somberder lijkt dan ooit. En dan denken we nog maar even niet aan de BRIC-landen, China voorop, die ons moeten redden uit het economische moeras, die ech-

Dit jaar is *la rentrée* er een vol onafgemaakte zaken

ter zelf kampen met inflatie en binnenlandse onrust ondanks hun potentieel.

Ergens deze zomer is de zeven miljardste aardbewoner geboren, in een arm land. Een wezentje dat zal verlangen naar een vredige toekomst waarin voldoende voedsel en schoon water, een geschikte opleiding, waardig werk, onderdak en de vrijheid van meningsuiting vanzelfsprekend zijn. En naar de tijd waarin al die grote, in principe oplosbare vragen die ons liggen te wachten, eindelijk opgelost worden. Het vaccin tegen malaria, de genezing of de betere behandeling van Alzheimer en kanker, de omschakeling naar een groene economie.

Dit is een rentrée waarin we niet alleen moeten denken aan het hier en nu, maar ook al die afgelopen maanden en jaren niet mogen vergeten, die van Darfur, Haïti, Congo, Somalië, van tsunami's en aardbevingen, van vogelgriep en epidemieën, waarvan de gevolgen zoveel geringer hadden kunnen zijn als we eerder gehandeld hadden en meer nadachten over preventie.

Dit is onze rentrée, in dat nog steeds veilige Nederland aan de rand van het Noord-Europese continent, waar de handel door gaat, wat er ook gebeurt. Waar we ondanks ons gemopper over het weer en de files ons gekoesterd weten door een staatsapparaat waar niet veel mis mee is. Een land waar het motto aan- en doorpakken is, omdat rechts-programmatisme nu eenmaal de smaak van de maand is. Dit is ook de maand waarin het culturele seizoen start en we, ondanks de bezuinigingen, weer overladen zullen worden met toneel, opera, symfonieën, nieuwe boeken en films alsof het niet op kan.

Laten we deze rentrée nu eens niet verluimelen met geklaag of onverschilligheid, of door te denken dat het onze tijd wel duurt, en dat we er allemaal toch niets aan kunnen doen. Er zijn weinig landen zo bevoorrecht en in een zo stevige economische situatie als Nederland. Van gefnuikte hoop is geen sprake. Naar binnen gekeerde somberheid is een vorm van slapheid die ons niet past. Laat dit liever een hete herfst worden, van passie voor vernieuwende oplossingen.